

**การรับรู้และความตระหนักของนักศึกษาระดับปริญญาตรีเกี่ยวกับปัญหา
อาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ด้านการใช้งานบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต**
**The Acknowledge and Awareness of Undergraduate Student in Private
University of Education in Bangkok Area about Computer crime in
Internet Using**

สุดาสวรรค์ งามมงคลวงศ์¹

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยนี้ เกี่ยวกับการรับรู้และความตระหนักของนักศึกษาระดับปริญญาตรีเกี่ยวกับปัญหาอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ด้านการใช้งานบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต โดยมีวัตถุประสงค์ในการวิจัย ดังนี้ 1. เพื่อวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ถึงการรับรู้ของนักศึกษาระดับปริญญาตรีสถาบันอุดมศึกษาเอกชนในเขตกรุงเทพมหานครเกี่ยวกับปัญหาอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ด้านการใช้งานบนระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต กับสถานภาพด้านด้าน เพศ อายุ คณะวิชา ระยะเวลาในการใช้งานอินเทอร์เน็ต 2. เพื่อวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ถึงความตระหนักของนักศึกษาระดับปริญญาตรี สถาบันอุดมศึกษาเอกชนในเขตกรุงเทพมหานครเกี่ยวกับปัญหาอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ด้านการใช้งานบนระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต กับสถานภาพด้านด้าน เพศ อายุ คณะวิชา ระยะเวลาในการใช้งานอินเทอร์เน็ต 3. เพื่อศึกษาถึงความสัมพันธ์ของความตระหนักและการรับรู้ของนักศึกษาระดับปริญญาตรีสถาบันอุดมศึกษาเอกชนในเขตกรุงเทพมหานครเกี่ยวกับปัญหาอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ด้านการใช้งานบนระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ผลการศึกษาในเบื้องต้นพบว่า ประเด็นแรกผู้ตอบแบบสอบถามที่มี เพศ อายุ คณะ และระยะเวลาในการใช้งานอินเทอร์เน็ตไม่มีความแตกต่างกันในเรื่องของการรับรู้เกี่ยวกับปัญหาอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ด้านการใช้งานบนอินเทอร์เน็ต ทั้งนี้จะเป็นไปได้ว่า การรับรู้ดังกล่าวเป็นเรื่องของความสนใจและความใส่ใจเฉพาะบุคคลมากกว่าอายุ

¹ หัวหน้าสาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ คณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยเซาธ์อีสท์บางกอก E-mail: Lukmoonoy_ping@hotmail.com

หรือเพศ แม้แต่ระยะเวลาในการใช้งาน ประเด็นที่สอง จากผลการวิจัยพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีเพศ อายุ คณะ และระยะเวลาในการใช้งานอินเทอร์เน็ต ไม่มีความแตกต่างกันกับความตระหนักเกี่ยวกับปัญหาอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ด้านการใช้งานบนอินเทอร์เน็ต ทั้งนี้จะเป็นไปได้ว่าความตระหนักเกี่ยวกับปัญหาดังกล่าวเป็นเรื่องของจริยธรรมในการใช้สารสนเทศของแต่ละบุคคลที่แสดงออกต่อสังคมมากกว่าการเรียนรู้ในห้องเรียนหรือการรับรู้จากสื่อต่างๆ และประเด็นที่สาม การวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้และความตระหนักเกี่ยวกับปัญหาอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์นั้น พบว่า โดยส่วนใหญ่ไม่มีความสัมพันธ์กัน หรือมีความสัมพันธ์กันน้อย แต่มีบางประเด็นที่พบว่ามีความสัมพันธ์กันในเรื่องของการรับรู้ คือ การฉ้อโกง โดยการเปลี่ยนแปลงรายการข้อมูลของบัญชีธนาคาร ถือว่าเป็นอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ นับว่าเป็นเรื่องที่มีการรับรู้มากที่สุด รองลงมาพบว่าการรับรู้เกี่ยวกับ การที่เข้าระบบของผู้อื่น โดยที่เจ้าของไม่อนุญาต ถือว่าเป็นอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ แต่ทั้งนี้กลับพบอีกว่า นักศึกษามีการรับรู้เกี่ยวกับปัญหาอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์น้อยในเรื่องของการรับทราบเกี่ยวกับ พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ที่บังคับใช้แล้ว ตั้งแต่วันที่ 19 กรกฎาคม 2550 หรือ โทษสูงสุดของการกระทำความผิด คือ จำคุก 20 ปี และปรับไม่เกิน 300,000 บาท

คำสำคัญ : อาชญากรรมคอมพิวเตอร์, การรับรู้, ความตระหนัก

Abstract

The research titled Recognition and Awareness of Undergraduate Students About Computer Crime Concerning with Internet Usage was aimed 1) to analyze the relationship between the recognition of undergraduate students studying at private higher education institutions in Bangkok about computer crime concerning with internet usage and status characteristics such as sex, age, department and duration of internet usage 2) to analyze the relationship between the awareness of undergraduate students studying at private higher education institutions in Bangkok about computer crime concerning with internet usage and status characteristics such as sex, age, department and duration of internet usage 3) to study the relationship between the awareness and the recognition of undergraduate students studying at private higher education institutions in Bangkok about computer crime concerning with internet usage. According to the initial study result, there was no difference in recognition about computer crime concerning with internet usage among persons answering questionnaires with different sexes, ages, departments and duration of internet usage. The possible reason was that such recognition was related to personal interest and care rather

than age, sex or duration of usage. Second, it was found that there was no difference in awareness about computer crime concerning with internet usage among persons answering questionnaires with different sexes, ages, departments and duration of internet usage. The possible reason was that such awareness was related to ethics in an information society rather than learning in a classroom or recognition from various media. Third, after analyzing the relationship between the recognition and the awareness about computer crime, it was found that mostly there was no relationship or minor relationship. As for the issues relating to the recognition, committing fraud by changing data in bank account database was the most recognized computer crime, unauthorized access to other people's systems was the second recognized computer crime, on the contrary, the students had less recognition about the Computer Crime Act already being effective since 19 July 2007 or its maximum penalty of 20 years imprisonment and a fine of not exceeding 300,000 baht.

KEYWORDS: Computer Crime, Awareness, Recognition, Acknowledge

1. บทนำ

จากความก้าวหน้าของเทคโนโลยีสารสนเทศและสถิติการใช้งานอินเทอร์เน็ตของประเทศไทยที่เพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ทำให้เกิดการติดต่อสื่อสาร การทำงานที่สะดวกและรวดเร็วมากขึ้น คอมพิวเตอร์เข้ามามีบทบาทในชีวิตมนุษย์มากขึ้นทุกวัน โดยเฉพาะในยุคแห่งข้อมูลข่าวสารอย่างในปัจจุบันนี้ แต่ถึงแม้ว่าพัฒนาการทางเทคโนโลยีสารสนเทศนั้นจะถูกนำมาประยุกต์ใช้และก่อให้เกิดประโยชน์มากมายก็ตาม หากนำไปใช้ในทางที่ไม่ดีไม่ชอบแล้วก็อาจก่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงทั้งทางเศรษฐกิจและสังคมได้ ดังนั้นจึงเกิดรูปแบบใหม่ของอาชญากรรมที่เกิดจากการใช้คอมพิวเตอร์เป็นเครื่องมือในการกระทำความผิดขึ้นส่วนประเด็นที่สำคัญอีกประการหนึ่งที่ต้องพิจารณาอย่างละเอียดรอบคอบก็คือประเด็นเรื่องอายุของผู้กระทำความผิด เพราะผู้กระทำความผิดทางอาชญากรรมคอมพิวเตอร์ส่วนมาก โดยเฉพาะ Hacker และ Cracker นั้น มักจะเป็นเด็กและเยาวชน และอาจกระทำความผิดโดยรู้เท่าไม่ถึงการณ์ ซึ่งในการจัดทำวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมี

จุดมุ่งหมายเพื่อต้องการทราบถึงกลุ่มเป้าหมายซึ่งเป็นนักศึกษา ที่ในอนาคตจะสำเร็จการศึกษาออกไปเป็นบัณฑิตเพื่อพัฒนาประเทศชาติ ว่ามีการรับรู้และความตระหนักเกี่ยวกับปัญหาอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์มากน้อยแค่ไหน เพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในการป้องกันและการระงับภัยจากการเกิดปัญหาอาชญากรรมคอมพิวเตอร์ในอนาคต

2. แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 อาชญากรรมคอมพิวเตอร์ (Computer Crime or Cyber Crime)

คือ 1. การกระทำใดๆ ก็ตาม ที่เกี่ยวกับการใช้คอมพิวเตอร์ อันทำให้เหยื่อได้รับความเสียหาย และทำให้ผู้กระทำได้รับผลตอบแทน 2. การกระทำความผิดกฎหมายใด ๆ ซึ่งจะต้องใช้ความรู้เกี่ยวข้องกับคอมพิวเตอร์ มาประกอบการกระทำความผิด ซึ่งยากแก่การสืบสวน ติดตาม จับกุม [6]

การพัฒนากฎหมายอาชญากรรมคอมพิวเตอร์ในเบื้องต้นนั้น พัฒนาขึ้นโดยคำนึงถึงลักษณะการกระทำ ความผิดต่อระบบคอมพิวเตอร์ ระบบข้อมูล และระบบเครือข่าย ซึ่งอาจสรุปความผิดสำคัญได้ 3 ฐานความผิดคือ [3]

- การเข้าถึงโดยไม่มีอำนาจ (Unauthorised Access)
- การใช้คอมพิวเตอร์โดยไม่ชอบ (Computer Misuse)
- ความผิดเกี่ยวข้องับคอมพิวเตอร์ (Computer Related Crime)

2.2 กฎหมายอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ (Computer Crime Law)

สำหรับกฎหมายอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ของประเทศไทยนั้น ใช้แบบบัญญัติกฎหมายเฉพาะ คือ พระราชบัญญัติอาชญากรรมคอมพิวเตอร์ ซึ่งมีความคล้ายคลึงกับอีกหลายๆ ประเทศ เช่น อังกฤษ สิงคโปร์ สหรัฐอเมริกา ซึ่งในปัจจุบันมีรูปแบบของการกระทำ ความผิดที่หลากหลายรูปแบบและนับวันยังมีความซับซ้อนมากขึ้น สำหรับรูปแบบของการเกิดอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ที่เห็นได้อย่างเด่นชัด เช่น การก่ออาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ ได้แก่ การโจรกรรมเงินในบัญชีลูกค้าของธนาคาร การโจรกรรมความลับของบริษัทต่างๆ ที่เก็บไว้ในคอมพิวเตอร์ การปล่อยไวรัสเข้าไปในคอมพิวเตอร์ การใช้คอมพิวเตอร์ในการปลอมแปลงเอกสารต่างๆ รวมไปถึงการใช้คอมพิวเตอร์เพื่อการก่อวินาศกรรม ข้อกฎหมายของอาชญากรรมคอมพิวเตอร์คือ คຸ້ມຄອງວັດຖຸທີ່ມີຮູບຮ່າງເຫຼົ່ານັ້ນ ແຕ່ໃນປັດຈຸບັນເປັນການຍາກເນື່ອງຈາກວັດຖຸທີ່ມີຮູບຮ່າງນັ້ນຖືກນຳມາໃຊ້ທາງດ້ານคอมพิวเตอร์ື່ອມາກືນປັດຈຸບັນ ເຊັ່ນ ໂດເມນເນມ ຈຶ່ງຂໍ້ກຸ້ມຄອງໃນລະບົບເດີມໆ ອາດຄວບຄຸມໄດ້ທຸ່ງ [2]

2.3 พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.๒๕๕๐

นี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ 18 มิถุนายน 2550 และมีผลบังคับใช้ตั้งแต่ 18 กรกฎาคม 2550 เป็นต้นมา ซึ่งผลกระทบจากการบังคับใช้กฎหมายฉบับนี้อาจพอแบ่งออกได้เป็น 3 กลุ่มดังนี้ [5]

1. บุคคลทั่วไป ในฐานะที่เป็นประชาชนคนไทยคนหนึ่ง ไม่ว่าจะ เป็นพนักงานของบริษัท ข้าราชการ นิสิต นักศึกษา หรือครูอาจารย์ หากกระทำการใดซึ่งเข้าลักษณะความผิดที่ได้กำหนดไว้เป็นฐานความผิดตาม มาตราต่างๆ ก็จะต้องได้รับโทษปรับ จำคุก หรือทั้งจำ ทั้งปรับ ตามระดับความรุนแรงของความผิด

2. องค์กร เนื่องจากส่วนใหญ่องค์กรจะเป็นผู้จัดหา หรือจัดให้พนักงานสามารถเข้าสู่ Internet ได้โดยผ่านระบบที่จัดหาหรือดูแลโดยองค์กร ซึ่งกฎหมายได้เรียกองค์กรที่เข้าข่ายนี้ว่า “ผู้ให้บริการ” ซึ่งมีหน้าที่ต้องจัดเก็บบันทึกข้อมูลการใช้งานระบบของผู้ใช้ เพื่อให้บอกได้ว่าใครเข้าสู่ระบบเมื่อไหร่และออกไปใช้บริการที่ใดอย่างไรบ้างและเมื่อไร ซึ่งการจะจัดเก็บข้อมูลให้ ถูกหลักเกณฑ์ใดอย่างนั้น ทางกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารก็ได้ออกประกาศกระทรวงฯ เรื่อง “หลักเกณฑ์การเก็บรักษาข้อมูลจราจรทางคอมพิวเตอร์ของผู้ให้บริการ พ.ศ.๒๕๕๐” ไว้เป็นแนวทาง ซึ่งหากหน่วยงานหรือองค์กรไม่ปฏิบัติตามอย่างถูกต้องแล้วก็อาจมีโทษปรับถึง 5 แสนบาท

3. พนักงานเจ้าหน้าที่ของรัฐ ในกลุ่มนี้จะเป็นการกำหนดฐานความผิดเพื่อกำหนดขอบเขตอำนาจของพนักงานเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมีส่วนในการสืบสวน สอบสวนคดี เพื่อมิให้มีการใช้อำนาจโดยมิชอบหรือกระทำการเกินขอบเขตอำนาจที่กฎหมายได้ให้ไว้ ตลอดจนเป็นการควบคุมมิให้พนักงานเจ้าหน้าที่ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความประมาทจนอาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อธุรกิจหรือองค์กรนั้นๆ ได้จากการหลุดรั่วของข้อมูลที่เป็นพยานหลักฐาน

2.4 ความหมายของการรับรู้

การรับรู้ คือ การสัมผัส ที่มีความหมาย (Sensation) การรับรู้เป็นการแปลหรือตีความแห่งการสัมผัสที่ได้รับ ออกเป็นสิ่งที่หนึ่งสิ่งใดที่มีความหมาย หรือที่รู้จักเข้าใจ ซึ่งในการแปลหรือตีความนี้จำเป็นต้องใช้ประสบการณ์เดิมหรือความรู้เดิมหรือความชัดเจนที่เคยมีมาแต่หน้าหลัง ถ้าไม่มีความรู้เดิม หรือลืมเรื่องนั้นๆแล้ว ก็จะไม่มีการรับรู้ กับสิ่งนั้นๆ จะมีก็แต่เพียงการสัมผัสกับสิ่งเร้าเท่านั้น [4]

โซโลมอน (Solomon, M.R.1999: 71) กล่าวว่า การรับรู้ (Perception) เป็นกระบวนการที่ประสาทสัมผัส ได้แก่ ตา หู จมูก ปาก และผิวหนัง ได้ทำการคัดเลือก (Select) จัดระเบียบ (Organize) และตีความหมาย (Interpret) สิ่งกระตุ้นหรือสิ่งเร้าโดยขึ้นอยู่กับ การเรียนรู้ และภูมิหลังของแต่ละบุคคล ซึ่งสิ่งเร้าอาจอยู่ในรูปของ ลักษณะทางกายภาพ รูปภาพหรือคำพูดที่ใช้ในการสื่อสารที่มีอิทธิพลอันก่อให้เกิดการตอบสนองของบุคคล [1]

จากความหมายข้างต้น ผู้วิจัยจึงสรุปว่า การรับรู้หมายถึง กระบวนการต่างๆที่สามารถรับรู้ได้จากประสาทสัมผัสต่างๆ เช่น การเห็น การได้ยิน การสัมผัส การลิ้มรส โดยเป็นกระบวนการของแต่ละคนที่น่าสนใจ สรุป ตีความ แปลความหมาย เพื่อเกิดการให้เกิดการตอบสนองต่อบุคคลนั้นๆ

2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

นัตติกาญจน์ ทองบุญฤทธิ์ ได้วิจัยเรื่องการรับรู้และความเข้าใจต่อการกระทำความคิดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 ของผู้ใช้บริการร้านอินเทอร์เน็ต ในอำเภอเมืองเชียงใหม่โดยสรุปพบว่า พบว่าผู้ตอบแบบสอบถาม การรับรู้ ความเข้าใจและพฤติกรรมด้านการรับรู้ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง โดยมีการรับรู้เรื่องระยะเวลาผ่อนผันการเก็บข้อมูลจราจรทางคอมพิวเตอร์มากที่สุดและเรื่องวันที่ประกาศใช้น้อยที่สุด สอดคล้องกับ กระทรวง

เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (2551) ที่จัดทำคู่มือการปฏิบัติและแนวทางการป้องกันเพื่อหลีกเลี่ยงการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ เพื่อเป็นการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับวิธีการป้องกันไม่ให้กระทำความผิดตามพ.ร.บ. สรุปผลว่าประชาชนส่วนใหญ่ยังไม่ทราบเกี่ยวกับ พ.ร.บ. คอมพิวเตอร์ ส่วนคนที่ทราบว่ามีก็ยังไม่มีความเข้าใจเนื้อหาของพระราชบัญญัติโดยสื่อโทรทัศน์เป็นสื่อที่ทำให้ผู้ตอบแบบสอบถามทราบเกี่ยวกับพ.ร.บ. มากที่สุดและต้องการให้มีการเผยแพร่เกี่ยวกับ พ.ร.บ. ผ่านสื่อโทรทัศน์มากที่สุด [8]

พรทิพย์ ชินสงคราม ได้วิจัยเรื่องศึกษาความตระหนักของประชาชนผู้ใช้โทรศัพท์มือถือในเขตกรุงเทพมหานครต่อมลพิษสิ่งแวดล้อมจากการทิ้งซากโทรศัพท์มือถือและแบตเตอรี่เสื่อมคุณภาพ พบว่า เพศอายุระดับการศึกษาอาชีพ และรายได้ที่แตกต่างกันไม่มีผลต่อความตระหนัก แต่ประชาชนที่มีอายุแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการทิ้งซาก MP และ BT แตกต่างกัน โดยเฉพาะอายุต่ำกว่า 20 ปีมีความเห็นด้วยน้อยกว่าอายุระหว่าง 30-39 ปีนอกจากนี้อายุกับเพศยังมีปฏิสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญ โดยประชาชนเพศหญิงที่มีอายุต่ำกว่า 20 ปีมีความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยมากกว่าเพศชาย แต่ประชาชนเพศหญิงที่มีอายุระหว่าง 50 - 59 ปีมีความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยน้อยกว่าเพศชาย ในขณะที่การรับรู้ ข่าวดังกล่าวเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมจากแหล่งข้อมูลข่าวสาร ไม่มีความสัมพันธ์กับความตระหนักต่อมลพิษสิ่งแวดล้อมจากการทิ้งซาก [9]

ธีรุตย์ กนกรธร ได้วิจัยเรื่อง การรับรู้สื่อดิจิทัลของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนในมุมมองของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายชั้นปีที่ 6 ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยสรุป พฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ต พบว่านักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายชั้นปีที่ 6 ส่วนใหญ่ใช้อินเทอร์เน็ตที่บ้าน กิจกรรมที่ใช้ในการเล่นอินเทอร์เน็ต 3 อันดับแรก ได้แก่ การสืบค้น/ค้นหาข้อมูล สนทนา และการดาวน์โหลด เกม เพลง ไฟล์ข้อมูล จำนวน

ชั่วโมงใช้อินเทอร์เน็ตต่อสัปดาห์ระหว่าง 3 - 7 ชั่วโมง/สัปดาห์ เวลาที่ใช้อินเทอร์เน็ตในวันจันทร์- วันศุกร์ ระหว่าง 18.01-20.00 น. เวลาที่ใช้อินเทอร์เน็ตในวันเสาร์- วันอาทิตย์และวันหยุดนักขัตฤกษ์ เวลา 18.01 น. ขึ้นไป และระบบที่ใช้มากที่สุด คือ ไฮไฟฟ์ ข้อมูลระดับความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในชุมชนออนไลน์ (Social network) พบว่านักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ชั้นปีที่ 6 มีระดับความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในชุมชนออนไลน์ (Social network) โดยรวมอยู่ในระดับเห็นด้วย ข้อมูลเกี่ยวกับการรับรู้สื่อดิจิทัลของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ในมุมมองของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายชั้นปีที่ 6 โดยการรับรู้สื่อดิจิทัลของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน นักเรียนมีการรับรู้สื่อดิจิทัลอยู่ในระดับปานกลาง [7]

2. วัตถุประสงค์และวิธีการวิจัย

2.1 วัตถุประสงค์การวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้จัดทำได้ตั้ง วัตถุประสงค์ในการวิจัยไว้ 3 ประเด็น คือ ดังนี้

1. เพื่อวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ถึงการรับรู้ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี สถาบันอุดมศึกษาเอกชนในเขตกรุงเทพมหานครเกี่ยวกับปัญหาอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ด้านการใช้งานบนระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต กับสถานภาพในด้าน เพศ อายุ คณะวิชา ระยะเวลาในการใช้งานอินเทอร์เน็ต

2. เพื่อวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ถึงความตระหนักของนักศึกษาระดับปริญญาตรี สถาบันอุดมศึกษาเอกชนในเขตกรุงเทพมหานครเกี่ยวกับปัญหาอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ด้านการใช้งานบนระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต กับสถานภาพในด้าน เพศ อายุ คณะวิชา ระยะเวลาในการใช้งานอินเทอร์เน็ต

3. เพื่อศึกษาถึงความสัมพันธ์ของความตระหนักและการรับรู้ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี สถาบันอุดมศึกษาเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร

เกี่ยวกับปัญหาอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ด้านการใช้งานบนระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

2.2 ระเบียบวิธีการวิจัย

ประชากร การศึกษาครั้งนี้ มุ่งศึกษา ถึง การรับรู้ และความตระหนักของนักศึกษาระดับปริญญาตรี สถาบันการศึกษาเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวนทั้งสิ้น 197,151 คน ข้อมูลสถิติของนักศึกษาในปีการศึกษา 2551

กลุ่มตัวอย่าง ในการเลือกกลุ่มตัวอย่างในครั้งนี้ ได้ทำการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบง่าย ที่ระดับความเชื่อมั่นที่ 95% ค่าความคาดเคลื่อนของขนาดตัวอย่าง 5% หรือ 0.05 ซึ่งผลลัพธ์ที่ได้จำนวนทั้งสิ้น 383 คน

ทั้งนี้ในการสุ่มกลุ่มตัวอย่างเพื่อแจกแบบสอบถาม ผู้วิจัยใช้วิธีการเลือกสุ่มตัวอย่างแบบอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ในการแจกแบบสอบถาม โดยวิธีการจับฉลากจากกลุ่มของประชากรทั้งหมด

2.3 รูปแบบการวิจัย

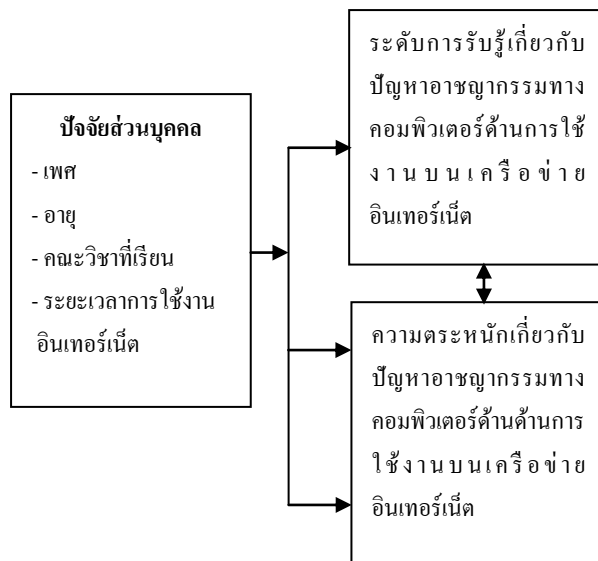
ตัวแปรต้น ได้แก่ เพศ อายุ คณะวิชาที่เรียน ระยะเวลาการใช้งานอินเทอร์เน็ต

ตัวแปรตาม ได้แก่ การรับรู้ และความตระหนักของ

นักศึกษาระดับปริญญาตรี สถาบันอุดมศึกษาเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร เกี่ยวกับปัญหา อาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ด้านการใช้งานบนอินเทอร์เน็ต

2.4 ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ Survey Research โดยมีกรอบแนวคิดการวิจัยดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดงานวิจัย

2.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยจะดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเอง ดังนี้

1. นำแบบสอบถามข้อมูลพื้นฐานทั่วไปเรื่อง การรับรู้ และความตระหนักของนักศึกษาระดับปริญญาตรี สถาบันอุดมศึกษาเอกชน เกี่ยวกับปัญหาอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ด้านการใช้งานบนอินเทอร์เน็ต ไปทดสอบกับนักศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างแต่มีลักษณะคล้ายคลึงกันจำนวน 30 คน แล้วนำมาประมวลผลด้วยโปรแกรม SPSS เพื่อหาค่า Reliability เพื่อหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ซึ่งมีความเชื่อมั่นและความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม Alpha 0.749

2. นำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย โดยเก็บข้อมูลกับ นักศึกษาระดับปริญญาตรีสถาบันการศึกษาเอกชนในเขตกรุงเทพมหานครจำนวน 5 สถาบัน และวิทยาลัยเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 2 สถาบัน ซึ่งในเก็บแบบสอบถามดังกล่าวได้มีการเก็บโดยฝากกับอาจารย์ผู้สอนในสถาบันนั้นๆ ซึ่งระยะเวลาในการเก็บข้อมูล 5 เดือน

3. นำข้อมูลมาตรวจสอบความสมบูรณ์ เพื่อนำมาประมวลผลโดยโปรแกรม SPSS for Window

4. วิเคราะห์และสรุปผลเพื่อจัดทำเป็นงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

2.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่รวบรวมได้ทั้งหมดถูกนำมาตรวจสอบความถูกต้องของคำตอบทุกข้อและทุกชุดและคัดเลือกเฉพาะที่สมบูรณ์ นำไปประมวลผลทางสถิติ โดยใช้โปรแกรม SPSS (Statistical Package for the Social Sciences) ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปจำแนกตามตัวแปรที่ศึกษา โดยนำมาแจกแจงความถี่และร้อยละ

2. การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์จากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ โดยไม่จำแนกตามอายุ หรือเพศ แจกแจงความถี่โดยหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3. การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์จากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ โดยจำแนกตามอายุ หรือเพศ แจกแจงความถี่โดยหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

4. การรับรู้เกี่ยวกับปัญหาอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ด้านการใช้งานบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต โดยไม่จำแนกตามอายุ หรือเพศ โดยจำแนกแจกแจงความถี่และร้อยละ

5. การวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้เกี่ยวกับปัญหาอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ด้านการใช้งานบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตโดยจำแนกตามอายุ เพศ คณะ และระยะเวลาในการใช้งานอินเทอร์เน็ต โดยจำแนกโดย Chi Square (χ^2) ด้วยวิธีของเพียร์สันเพื่อวิเคราะห์ค่าความสัมพันธ์ของตัวแปร ซึ่งเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

6. การวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ความตระหนักเกี่ยวกับปัญหาอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ด้านการใช้งานบนอินเทอร์เน็ตโดยจำแนกตามอายุ โดยจำแนกตามค่า T-Test

7. การวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ความตระหนักเกี่ยวกับปัญหาอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ด้านการใช้งานบนอินเทอร์เน็ตโดยจำแนกตาม เพศ คณะ และระยะเวลาในการใช้งานอินเทอร์เน็ต โดยจำแนกโดย

การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว One Way (Anova) เพื่อวิเคราะห์ความแตกต่างของตัวแปร

8. การวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ของการรับรู้และตระหนักเกี่ยวกับปัญหาอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ด้านการใช้งานบนอินเทอร์เน็ต ใช้การวิเคราะห์ความแตกต่างโดยใช้ค่า Chi Square (χ^2) ด้วยวิธีของเพียร์สันเพื่อวิเคราะห์ค่าความสัมพันธ์ของตัวแปร ซึ่งเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

3. ผลการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอสรุปผลการวิจัย ผู้วิจัยขอนำเสนอเป็นภาพรวม และข้อสรุปผลการวิจัยที่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่ตั้งไว้ตามลำดับดังนี้

1. ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ช่วงอายุ 21-25 ปี คณะที่สังกัดมากที่สุดคือ คณะบริหารธุรกิจ ระยะเวลาในการใช้งานอินเทอร์เน็ต 2-4 ชั่วโมงต่อวัน มีความถี่ในการใช้งานอินเทอร์เน็ตต่อสัปดาห์คือ ใช้งานทุกวัน

2. จากการศึกษาหาความสัมพันธ์ของการรับรู้ปัญหาอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ โดยจำแนกตามเพศ อายุ คณะ และระยะเวลาในการใช้งานอินเทอร์เน็ต สรุปผลได้ดังนี้

- ผลการวิเคราะห์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรีมีความแตกต่างในการรับรู้ปัญหาอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ โดยจำแนกตามสถานภาพด้านเพศ พบว่าโดยส่วนใหญ่แล้วเพศมีความแตกต่างอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งจะพบเพียง 2 ประเด็น คือ การสร้าง worm แล้วปล่อยไว้ที่ระบบปฏิบัติการ ถือเป็นอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ และการจดทะเบียน domain name ที่มีชื่อคล้ายคลึงกับองค์กรที่มีชื่อเสียง เช่น IBM-Thailand.com แล้วเสนอขายในราคาที่สูง หากไม่ซื้อจะขู่ว่าจะทำเว็บไซต์ลามก เท่านั้นที่มีความแตกต่างทางสถิติที่นัยสำคัญทางสถิติที่ .05

- ผลการวิเคราะห์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรีมีความแตกต่างของการรับรู้ปัญหาอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์โดยจำแนกตามสถานภาพด้านอายุ พบว่าอายุของผู้ตอบแบบสอบถามโดยส่วนใหญ่มีความแตกต่างอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แต่ก็มีบางประเด็นที่อายุมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เช่น การจำหน่ายหรือสร้างโปรแกรมขึ้นมาโดยเฉพาะเพื่อเป็นเครื่องมือให้ตนเองหรือเผยแพร่ให้ผู้อื่นไปใช้ในการกระทำความผิด ถือว่าเป็นอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์

- ผลการวิเคราะห์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรีมีความแตกต่างของการรับรู้ปัญหาอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์โดยจำแนกตามสถานภาพด้านคณะวิชา พบว่า โดยส่วนมากของการรับรู้ คณะวิชาที่มีความแตกต่างอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และคณะมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในบางประเด็น เช่น การดักแก้ไขข้อมูลในฝั่ง Client ก่อนส่งไปประมวลผลโดย Web Application บน Web Server ถือว่าเป็นอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์

- จากผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของการรับรู้ปัญหาอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์โดยจำแนกจากระยะเวลาในการใช้งานอินเทอร์เน็ต พบว่า โดยส่วนมากของการรับรู้ นั้น ระยะเวลาในการใช้งานอินเทอร์เน็ตต่อวันมีความแตกต่างอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และคณะมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เพียง 3 ประเด็น คือ 1. การจำหน่ายหรือสร้างโปรแกรมขึ้นมาโดยเฉพาะเพื่อเป็นเครื่องมือให้ตนเองหรือเผยแพร่ให้ผู้อื่นไปใช้ในการกระทำความผิด ถือว่าเป็นอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ 2. การที่เราเข้ารหัสของผู้อื่น โดยที่เจ้าของระบบไม่อนุญาต ถือว่าเป็นอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ 3. การสร้าง worm แล้วปล่อยไว้ที่ระบบปฏิบัติการ ถือเป็นอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์

3. การวิเคราะห์การรับรู้ข่าวสารจากแหล่งข้อมูลต่างๆ โดยจำแนกตามลำดับอายุ พบว่า ทุกช่วงอายุมีค่า

อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งผลของการรับรู้ข่าวสารโดยส่วนใหญ่มาจากการรับรู้จากสื่อโทรทัศน์

4. การวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ของความตระหนักเกี่ยวกับปัญหาอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์โดยจำแนกตามอายุ เพศ คณะ และระยะเวลาในการใช้งานอินเทอร์เน็ต ซึ่งสรุปได้ดังนี้

- นักศึกษาเพศชายและเพศหญิงส่วนใหญ่มีความตระหนักเกี่ยวกับปัญหาอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ด้านการใช้งานบนอินเทอร์เน็ต ที่ความแตกต่างอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เพียง 3 ประเด็น คือ 1. ปัญหาอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์นับวันจะทวีความรุนแรงมากขึ้น 2. ควรเพิ่มเติมเนื้อหาเกี่ยวกับอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ในเนื้อหาการเรียนรู้อาเซียนด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และ ต้องปลูกฝังจริยธรรมในด้านการใช้งานเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ตั้งแต่ระดับประถมศึกษาเป็นต้นมา

- จากผลการวิเคราะห์ค่าทางสถิติที่ใช้เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความตระหนักเกี่ยวกับปัญหาอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ด้านการใช้งานบนอินเทอร์เน็ต โดยจำแนกตามช่วงอายุของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ช่วงอายุของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในสถานอุดมศึกษาเอกชนในเขตกรุงเทพมหานครทุกช่วงอายุ มีความแตกต่างอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

- จากผลการวิเคราะห์ค่าทางสถิติที่ใช้เปรียบเทียบความแตกต่างของความตระหนัก โดยจำแนกตามคณะที่เรียน พบว่า คณะที่ศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในสถานอุดมศึกษาเอกชนในเขตกรุงเทพมหานครทุกคณะวิชา มีความแตกต่างอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

- จากผลการวิเคราะห์ค่าทางสถิติที่ใช้เปรียบเทียบความแตกต่างของความตระหนักเกี่ยวกับปัญหาอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ด้านการใช้งานบนอินเทอร์เน็ต โดยจำแนกตามระยะเวลาในการใช้งาน

อินเทอร์เน็ตต่อสัปดาห์ พบว่า ระยะเวลาในการใช้งานอินเทอร์เน็ตของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในสถานอุดมศึกษาเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร มีความแตกต่างอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

5. การวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ของการรับรู้และความตระหนักของนักศึกษาเกี่ยวกับปัญหาอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ด้านการใช้งานบนระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต โดยส่วนใหญ่พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

4. อภิปรายผลการวิจัย

ประเด็นสำคัญที่ได้พบจากผลการวิจัยในเรื่องนี้ ผู้วิจัยจะได้นำมาอภิปรายเพื่อสรุปเป็นข้อยุติให้ทราบถึงข้อเท็จจริงโดยมีการนำเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาอ้างอิงสนับสนุนหรือขัดแย้งได้ ดังนี้

1. จากผลการวิจัยพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีเพศ อายุ คณะ และระยะเวลาในการใช้งานอินเทอร์เน็ต ไม่มีความแตกต่างกันในเรื่องของการรับรู้เกี่ยวกับปัญหาอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ด้านการใช้งานบนอินเทอร์เน็ต ทั้งนี้จะเป็นไปได้ว่า การรับรู้ดังกล่าวเป็นเรื่องของความสนใจและความใส่ใจเฉพาะบุคคลมากกว่าอายุ หรือ เพศ แม้แต่ระยะเวลาในการใช้งาน

2. จากผลการวิจัยพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีเพศ อายุ คณะ และระยะเวลาในการใช้งานอินเทอร์เน็ต ไม่มีความแตกต่างกันกับความตระหนักเกี่ยวกับปัญหาอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ด้านการใช้งานบนอินเทอร์เน็ต ทั้งนี้จะเป็นไปได้ว่า ความตระหนักเกี่ยวกับปัญหาดังกล่าวเป็นเรื่องของจริยธรรมในการใช้สารสนเทศของแต่ละบุคคลที่แสดงออกต่อสังคมมากกว่าการเรียนรู้ในห้องเรียนหรือการรับรู้จากสื่อต่างๆ

3. การวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้และความตระหนักเกี่ยวกับปัญหาอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์นั้น พบว่า โดยส่วนใหญ่ไม่มีความสัมพันธ์กัน หรือมีความสัมพันธ์กันน้อยแต่มีบาง

ประเด็นที่พบว่ามีความสัมพันธ์กันในเรื่องของการรับรู้ คือ การฉ้อโกง โดยการเปลี่ยนแปลงรายการบัญชี ข้อมูลของบัญชีธนาคาร ถือว่าเป็นอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ นับว่าเป็นเรื่องที่มีการรับรู้มากที่สุด รองลงมาพบว่าการรับรู้เกี่ยวกับ การที่เข้าระบบของผู้อื่น โดยที่เจ้าของไม่อนุญาต ถือว่าเป็นอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ แต่ทั้งนี้กลับพบอีกว่า นักศึกษามีการรับรู้เกี่ยวกับปัญหาอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์น้อย ในเรื่องของการรับทราบเกี่ยวกับ พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ที่บังคับใช้แล้ว ตั้งแต่วันที่ 19 กรกฎาคม 2550 หรือ โทษสูงสุดของการกระทำความผิด คือ จำคุก 20 ปี และปรับไม่เกิน 300,000 บาท จากผลการวิเคราะห์ดังกล่าวอาจสรุปได้ว่า การรับรู้ของนักศึกษาส่วนใหญ่มาจากเรื่องที่กำลังถึงมาทำให้เกิดความรู้ความเข้าใจ และเรื่องที่นักศึกษารับรู้น้อยที่สุดเป็นเรื่องของการบังคับใช้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติหรือบทลงโทษต่างๆ

ในเรื่องของความตระหนักเกี่ยวกับปัญหาอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์นั้น นักศึกษาในความตระหนักในเรื่องของปัญหาอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์เป็นปัญหาที่ทุก ๆ ฝ่ายต้องร่วมมือกัน และมีความตระหนักน้อยที่สุดในเรื่อง รัฐบาลต้องลงทุนในการป้องกันด้านการจัดการปัญหาอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ให้มากกว่าในปัจจุบัน แสดงให้เห็นว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ มองปัญหาอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์เป็นปัญหาที่ไม่สามารถแก้ไขหรือทำได้เพียงแค่นคนเดียว หรือองค์กรใดองค์กรหนึ่ง แต่เป็นปัญหาที่เราทุกคนต้องร่วมมือกันแก้ไข จึงจะประสบความสำเร็จ

4.1 ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

จากการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยขอเสนอแนะข้อคิดเห็นบางประการอันเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

1. นอกจากการให้ความรู้ในรูปแบบต่างๆ แล้ว ควรจะมีการปลูกจิตสำนึกในเรื่องของการกระทำความผิด

ทางเทคโนโลยี หรือ อาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ให้ เห็นว่าเป็นเรื่องที่สำคัญและก่อให้เกิดความเสียหายต่อตนเองและสังคม

2. ควรมีการสอดแทรกเรื่องของจริยธรรมในการใช้สารสนเทศเข้าไปในทุกสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องกับการใช้เทคโนโลยี

3. ให้มีการอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับโทษที่จะเกิดขึ้น และผลกระทบที่อาจจะก่อให้เกิดความเสียหายอย่างรุนแรงต่อตนเองและครอบครัว

4. ภาครัฐ ควรมีการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับบทลงโทษเกี่ยวกับการกระทำความผิดทางเทคโนโลยี แสดงออกให้เห็นผลลัพธ์ของการกระทำความผิดว่ามีบทลงโทษที่ไม่ต่างจากการกระทำผิดทั่วไป

5. ภาครัฐควรมีการนำเสนอตัวอย่างของผู้กระทำความผิดและบทลงโทษเกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศต่อสาธารณชน ให้เกิดความรู้สึกเหมือนกับเป็นอาชญากรรมทั่วไป

5. เอกสารอ้างอิง

[1]Solomon,M.R.(1999).**Consumerbehavior:Buying, having, and being (4thed)**. Upper Saddle River, NJ:Prentice-Hall,p.72.

[2] **กฎหมายอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ ตอน 1 : การกำหนดฐานความผิดและบทกำหนดโทษ** .(มปป). โดย www.lawyerthai.com ค้นเมื่อ 6 กรกฎาคม 2547, จาก <http://www.lawyerthai.com/articles/it/028.php>

[3] **กฎหมายอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ ตอน 4 : การกำหนดฐานความผิดและบทกำหนดโทษ** .(มปป). โดย www.lawyerthai.com ค้นเมื่อ 6 กรกฎาคม 2547, จาก <http://www.lawyerthai.com/articles/it/031.php>

- [4] จำเนียร ช่วงโชติ; และคณะ. (2515). **จิตวิทยาการรับรู้และเรียนรู้**. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: การศึกษา.การรับรู้
- [5] ไชยกร อภิวัฒน์กุล. (ม.ป.ป). **Thailand Computer Crime Act B.E. 2550**. ค้นเมื่อ 3 พฤษภาคม 2551, จาก http://www.tisa.or.th/articles/chaiyakorn/Thailand_Computer_Crime_Act_B.E.2550.pdf
- [6] ญาณพล ชัยยืน (ม.ป.ป). **อาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์**. ค้นเมื่อ 25 ธันวาคม 2551, จาก rdpb.dmso.moph.go.th/registeritc/.../crimecase-revised-mini.PPT
- [7] รุศย์ กนกธร. (2553). การรับรู้สื่อดิจิทัลของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนในมุมมองของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ชั้นปีที่ 6 ในภาคตะวันออก. (ปริญญาานิพนธ์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2553). สาระสังเขปวิทยานิพนธ์และการค้นคว้าแบบอิสระของหลักสูตรปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการตลาด.
- [8] นัตติกาญจน์ ทองบุญฤทธิ์. (2552). การรับรู้และความเข้าใจต่อการกระทำ ความผิดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 ของผู้ใช้บริการร้านอินเทอร์เน็ต ในอำเภอเมือง เชียงใหม่. (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2552). การค้นคว้าแบบอิสระของวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศและการจัดการ.
- [9] พรทิพย์ ชินสงคราม. (2009). **ความตระหนักของประชาชนผู้ใช้โทรศัพท์มือถือในกรุงเทพมหานคร, ต่อมลพิษสิ่งแวดล้อมจากการทิ้งซากโทรศัพท์มือถือและแบตเตอรี่เสื่อมสภาพ** (รายงานผลการวิจัย). [รูปแบบอิเล็กทรอนิกส์]. กรุงเทพฯ : Knoelege Center มหาวิทยาลัยกรุงเทพ..